

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

Susanne Eliasson, SEB

GILLA DIN
EKONOMI

INNEHÅLL FRÅN GRUNDKURSEN

- Gifträtt, enskild- och särskild/personlig egendom
- Sambolagen
- Bodelning
- Arv
- Framtidsfullmakt
- Testamente

Läs mer i broschyren
Familjejuridik och på
gilladinekonomi.se

GILLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

Beställ broschyrer kostnadsfritt: www.gilladinekonomi.se/kursdeltagare-larare/bestall-broschyren/

Se e-utbildning och presentationer från grundkursen:
www.gilladinekonomi.se/kursdeltagare-larare/tryggare-ekonomi-pa-aldre-dar-grundkurs/

ALLT MITT ÄR INTE DITT... ÄGANDE ÄR MAKT

Vardera make äger sina tillgångar och ansvarar för sina skulder under äktenskapet

- Giftorätt- giftorättsgods
- Det är nettot som delas genom bodelning, det vill säga efter att vardera maken dragit av sina skulder.
- Enskild egendom undantagen – förstå innebörden och konsekvenser
- Bevisbördan för enskild egendom

SÄLLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

BODELNING VID SKILSMÄSSA

Värdet av vardera makarnas nettoegendom tas fram och delas i två delar.

- Datum för ansökan som avgör vilka skulder och tillgångar som ska ingå
- Datum när bodelningen görs avgör vilet värde tillgångarna ska ha
- I mellantiden redovisningsskyldighet
- Särskild förvaltning om vårdslöshet
- Lottläggning – huvudregel – behålla sin egendom
- Undantag - gemensam bostad och bohag – störst behov
- Kompensation

Den som äger mest bestämmer mest!

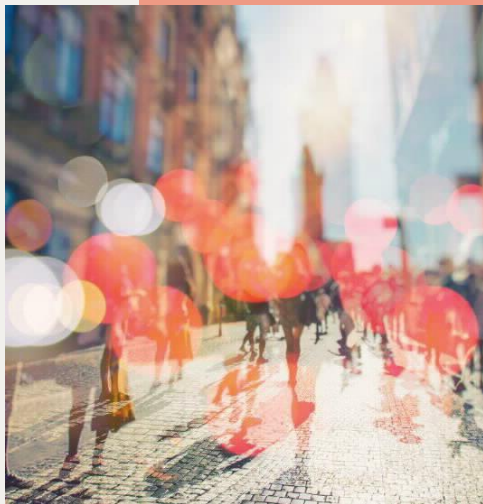

SÄLLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

BODELNING - PRESUMTIONER

- Lösöre – samägt
- Dold samäganderätt
  1. Avsedd för gemensamt bruk
  2. Andre maken bidragit ekonomiskt
- Pensionsrättigheter?
- Oskäligt bodelningsresultat, ex kort äktenskap

SÄLLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

BODELNING VID SEPARATION - PROBLEMATISERING

Anna egen insats på 2 000 000 kronor

Tillgång	2 000 000 kr
Lån	1 000 000 kr
Netto	1 000 000 kr

Fordringsrätt/revers, Samboavtal
alternativt olika ägarandelar

Sven ingen insats

Tillgång	2 000 000 kr
Lån	1 000 000 kr
Skuld Anna	1 000 000 kr
Netto	0 kr

**Köpt bostad för 4 000 000 kronor och äger
hälften var – olika kontantinsatser
- Vad bör man tänka på?**

SÄLLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

FRÅGOR?

LURIGT ATT SKILJA PÅ GIFTORÄTT OCH ARV

- Makars egendomsförhållanden, det vill säga GIFTORÄTTEN, som regleras i Äktenskapsbalken.
- Makars ARV – som regleras i Ärvdabalken.

När en make avlider så får man tänka i två steg: först "lösa ut" giftorätten, sedan eventuellt arv.

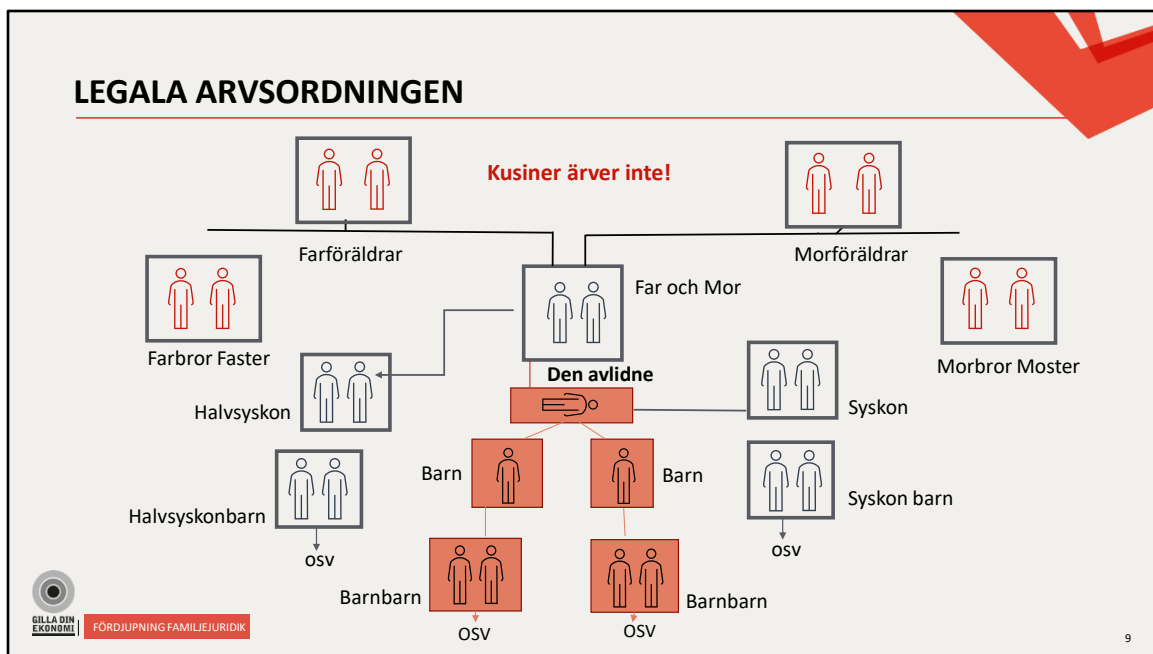

SÄLLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

LEGALA ARVSORDNINGEN

Så fördelas arvet enligt lag

- Bröstarvingar, det vill säga barn, barnbarn och så vidare.
- Föräldrar, syskon, syskonbarn, syskonbarnbarn.
- Mor/farföräldrar, mostrar, morbröder, fastrar, farbröder.
- Makars arvsrätt är en specialregel.
- Efterlevande maken har ingen arvsrätt om det enbart finns särkullbarn efter den avlidne maken.

Om en person inte skrivit ett testamente om hur vederbörande vill att arvet efter honom/henne ska fördelas så finns det lagregler (arvsordningen) som säger hur arvet ska fördelas.

Det finns tre arvsklasser och vid sidan om det ligger makes arvsrätt, i de fall där makar ärver varandra.

Observera att om en avlidne make efterlämnar särkullbarn, men inga gemensamma barn med sin efterlevande make så har den efterlevande maken ingen arvsrätt alls.

SÅ FÖRDELAS ARVET NÄR DET FINNS BRÖSTARVINGAR

- Frånskilda Anna avlider.
- Anna hade två barn, Stina och Sven.
- Sven avled en tid före Anna. Han efterlämnade två barn, Bengt och Bertil.
- Så här delas arvet på 300 000 kronor efter Anna:
  - Stina får 150 000 kronor.
  - Svens del, 150 000 kronor, delas mellan Bengt och Bertil.

Bengt och Bertil får alltså 75 000 kronor var.

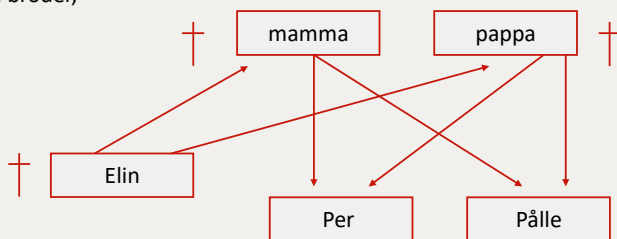
När Anna avlider så ska arvet på 300 000 kronor efter henne delas i två lika stora lotter, eftersom Anna hade två barn.

Det blir 150 000 kronor per barn. Eftersom Sven avled före Anna så ska Svens lott gå vidare till hans barn, Bengt och Bertil, och delas lika mellan dem. Det blir 150 000 kronor var.

Om Sven hade varit barnlös hade hans lott gått till systemen Stina.

ARVETS FÖRDELNING FÖR OGIFTA BARNLÖSA

- Andra arvsklassens arvingar; föräldrar och deras bröstarvingar.
- Barnlösa Elin avlider.
- Boet efter henne är värt **1 miljon kronor**.
- Elins föräldrar är avlidna men Elin har två bröder, Per och Pålle, i livet.
- De får **500 000 kronor var**.

Eftersom Elin är barnlös så finns det ingen i första arvsklassen som kan ärva henne. Då går arvet till arvtagare i andra arvsklassen. Föräldrarna hade fått arvet om de varit i livet. Nu är båda döda. Då går arvet till föräldrarnas arvingar i rakt nedstigande led, det vill säga Elins bröder, Per och Pålle.

ARVETS FÖRDELNING NÄR EN FÖRÄLDER AVLIDIT

- Barnlösa Elin avlider.
- Pappan är död, men mamma Svea är i livet.
- Elin har bröderna Per och Pålle.
- **1 000 000 kronor** efter Elin fördelas mellan mamma Svea, som får **500 000 kronor**, och Per och Pålle som får **250 000 kronor** var.

SÄLLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING FAMILJEJURIDIK

12

Fortfarande gäller att arvet efter Elin går till arvsberättigade i andra arvsklassen eftersom Elin är barnlös. Hade båda hennes föräldrar varit i livet hade de fått hälften var. Nu går hälften till mamma Svea. Den del som skulle ha ärvts av Elins pappa får bröderna Per och Pålle dela på.

Skulle Per ha avlidit tidigare och han hade två barn så hade dessa fått dela på Pers lott och fått 125 000 kronor var.

FRÅGOR?

SÄLLAN
EKONOMI

FRAMTIDSFULLMAKT

- Syfte
- Formkrav
- Vad får ombudet göra?
- När upphör den?
- Framtidsfullmakten i banken
- Jävsregler
- **Anhörighetsbehörighet**

Från och med juli 2017 har vi en lagstiftning om framtidsfullmakter. Syftet med den är att ge möjlighet att utse någon som kan ta hand om personliga och ekonomiska angelägenheter om personen senare i livet skulle bli beslutsoförmögen. Fullmakten blir giltig när den som utställt fullmakten på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande inte längre kan ta hand om sina angelägenheter.

Liknande formkrav som för testamente (skriftligt, undertecknad i två vittnens samtida närvaro, 18 år och vara beslutsoförmögen vid tillfället för upprättandet).

Det ska framgå av fullmakten vem eller vilka som är fullmakthavare, i vilka angelägenheter som den ska gälla samt övriga villkor.

Träder i kraft när den enskilde blivit beslutsoförmögen och fullmaktshavaren bestämmer att den ska gälla om inte annat bestämts.

Framtidsfullmakten ska ses som ett alternativ till god man och förvaltare. När sådan utsetts gäller inte framtidsfullmakten.

Anhörighetsbehörighet innebär att anhöriga har rätt att företräda enskild som inte längre kan ta hand om sina ekonomiska angelägenheter på grund av sjukdom, försvagat hälsotillstånd eller liknande.

Det handlar om att maka/make sambo i första hand kan ta hand om saker som handlar om den dagliga livsföringen såsom löpande kostnader för boende, läkarbesök med mera. Finns inte maka/make sambo tillfaller samma rätt barn, barnbarn, förälder och syskon i nämnd ordning.

FRÅGOR?

SÄLLAN
EKONOMI

Tack!

Kontakt:

Susanne Eliasson

susanne.eliasson@seb.se

GILLA DIN
EKONOMI